Міжнародний день таксиста

Чарівниці за кермом

22 березня таксисти всього світу відзначають професійне свято. Цього дня 1907 року в Лондоні з'явилися перші автомобілі, оснащені лічильниками – «таксометрами» («такс» – плата, «метрон» – вимір). Відтоді індивідуальний міський транспорт почали називати «таксі», а перевізників – таксистами. Перші лондонські таксі були зеленими та червоними. Жовтий колір, що вважається традиційним для цих автівок, з'явився з легкої руки Джона Хертца, засновника компанії автопрокату, який брав старі автомобілі в рахунок сплати за нові, перефарбовував їх у сонячні барви та використовував як таксі. Природно, що яскраві автомобілі легко було помітити на вулицях міста, і пізніше практику перефарбовувати такі автівки у жовте взяли за правило майже всі подібні компанії, а цей колір став класичним для таксі всього світу.

Ще одним відомим символом таксі є візерунок у вигляді шашечок, який запозичили з гоночної атрибутики, – він мав привертати увагу клієнтів та обіцяти швидкість пересування.

Звичайно, й таксисти нашого обласного центру не залишаються осторонь цього свята. Але ж вулицями міста крокує тендітна весна, тому забажалося віднайти прекрасних та чарівних представниць цієї професії, яких доводилося іноді зустрічати раніше. Проте для інтерв'ю довелося їх попошукати.

Отже, мої співрозмовниці – елегантні чернігівські таксистки **Алла ДАВИДЕНКО** та **Оксана ЛІСОГОР.**

– Алло Анатоліївно, розкажіть, будь ласка, чому обрали саме цю професію?

– Розумієте, був у житті такий період, коли я втратила роботу й особливо обирати не було з чого. А водійське посвідчення у мене тоді було на руках, і досвіду керування автомобілем я мала вдосталь. Отже, прийшла до таксо-компанії та й почала працювати. Відтоді вже 9 років минуло.

– А якою була ваша дорога в службу таксі, пані Оксано?

– Можу лише підтвердити слова колеги, адже й у мене склалася подібна ситуація. Після досить вдалої офісної роботи опинилася в лавах безробітних – тому була вимушена терміново шукати заробіток. Саме тут стало у пригоді власне авто, яке «навіть не підозрювало», що його використовуватимуть не лише для особистих поїздок, а й як «Євро-таксі», – усміхається співрозмовниця.

– Чим запам'яталися перші робочі будні?

– Спочатку було досить складно, – згадує Алла Анатоліївна, – але найбільше боялася не знайти необхідну адресу. Проте потім швидко вивчила місто.

– Звичайно, завжди нелегко починати все спочатку, – погоджується Оксана Анатоліївна. – Але дуже допомагали колеги, з якими можна було порадитися з будь-якого питання у прямому ефірі та отримати онлайн-консультацію.

– Скільки на той час було автомобілів у вашій службі?

– Уже тоді до нашої групи входило три компанії («Дарна», «Євро-таксі», «СВН»), кожна з яких мала близько тридцяти автомобілів, тобто загалом – близько сотні, – розповіла Алла Анатоліївна. – Працювали тоді всі на раціях, завдяки чому дуже добре знали своїх колег та спілкувалися у прямому ефірі. А тепер уже навіть не знаю, скільки автівок маємо, адже дуже багато людей трудяться на власних авто, а раніше був здебільшого фірмовий транспорт. Нині рацій уже немає – працюємо всі за допомогою спеціальної електронної програми, котра сама визначає оптимальність замовлень і шляху та надсилає смс.

– Так, раніше більше знали одне одного, а тепер і плинність кадрів вища, і немає того живого спілкування, – підтверджує Оксана, – адже ми нині, як і наші діти, – повністю в Інтернеті.

– А тепер ви в якому режимі трудитеся?

– Ми з напарником викупили фірмове авто і працюємо по черзі, – повідала пані Алла. – Графік став більш гнучким та зручним. А раніше, пам'ятаю, доводилося крутити кермо з сьомої ранку і до самої ночі (мені особисто подобалося працювати вночі, адже в цю пору на дорогах спокійніше).

– А я перейшла на денну зміну – заради власної безпеки та спокою сім'ї, – говорить Оксана, – адже дуже почастішали випадки неадекватної поведінки пасажирів.

– Пані Оксано, а як же ви діяли в екстрених ситуаціях?

– Викликала допомогу – тоді й міліція рятувала, і колеги, й навіть таксисти з інших служб зупинялися та цікавилися, чи все у мене гаразд.

– Скільки взагалі жінок у вас працює?

– Раніше було троє, а нині – багато. Тепер не маємо змоги спілкуватися у прямому ефірі, як раніше, тому всіх дівчат і не знаю особисто. Хіба що з давно знайомими колегами перемовимося по телефону чи побачимося в дорозі, – відповідає Алла Давиденко.

– Нині з'явилося чимало особистих авто. Чи змінилася кількість замовлень через це?

– Навіть і не скажеш однозначно, – замислюється пані Алла. – Звичайно, зі зростанням числа транспорту пропозиція збільшилася, але чи саме це вплинуло на кількість замовлень, чи зміна платоспроможності людей теж внесла корективи – не знаю. Тут усе залежить від випадку та відомої фрази «як карта ляже», адже один день може бути дуже насиченим (навіть постійні клієнти телефонуватимуть), а інший – малоактивним. Хоча вихідні і святкові дні та погана погода завжди додають замовлень.

– Ви згадали про постійних клієнтів. Як це поєднується з робочими замовленнями?

– Звичайно, перш за все я працюю на фірму та виконую замовлення від диспетчерів, а вже потім, за наявності вільного часу намагаюся встигнути і до постійних замовників, яких маю теж чимало. Адже до кожного клієнта намагаюся ставитися як до рідної людини – тому пасажири пам'ятають доброту і часто чекають саме на моє авто. Крім того наша компанія має постійних фірмових клієнтів та розвозить працівників багатьох організацій, – розповідає Алла Анатоліївна.

– Більше скажу: постійні замовники, наче давні добрі знайомі, дарують гарний настрій у дорозі, – додає Оксана Анатоліївна, – тому й час для них намагаєшся завжди знайти. А ще часто трапляються «мовчазні клієнти» – так я жартома називаю замовлення на доставку речей чи їжі.

– Прекрасні пані, а якими рисами характеру має володіти таксист?

– Вважаю, що необхідно бути певною мірою психологом та мати міцні нерви й максимальну витримку, – ділиться Алла Давиденко. – Адже в дорозі всякого буває: і дуже балакучі люди, і знервовані, і напідпитку, і без настрою. Особисто я намагаюся бути максимально толерантною і з розумінням ставлюся до кожного пасажира та до будь-якої ситуації, адже у кожного бувають горе і радість, веселощі й сум. Сама я людина неконфліктна та вважаю, що завжди можна знайти компроміс.

– Так, справді, нерви слід мати сталеві, а ще – неабияке терпіння й мудрість, адже найчастіше варто промовчати, а іноді – вдало підтримати діалог, – завершує відповідь колега.

– Чи траплялися кумедні випадки на роботі?

– Ой, бувало всякого, але так одразу і не пригадаєш. Траплялися й дуже веселі та балакучі пасажири – навіть радіо можна було не вмикати, – розповідає Алла Давиденко, – і зовсім «непритомні» після гарного застілля. І тварин різноманітних часто перевозять, але особисто я позитивно ставлюся до них. А ще дуже люблю дітей та з великим задоволенням зустрічаю їх у салоні авто, адже з малечею дуже цікаво розмовляти, тож і дорога пролітає швидко, радісно та невимушено, наче власне дитинство. Взагалі – я людина досить комунікабельна й завжди підтримую розмову.

– Я теж тварин люблю – у мене у самої вдома живе лабрадор. Але у своєму авто намагаюся їх не перевозити, – висловлює власні переконання Оксана Лісогор. – Бо ж уявіть, наприклад, дівчину в білосніжній сукні, котра їде до ресторану, а до цього в салоні везли якогось кудлатого песика. Тож панянка прибуде до розкішного закладу зі жмутками собачої шерсті на одязі. А ще й алергія може бути.

– А про що здебільшого з вами розмовляють люди?

– Взагалі – про все, – каже пані Алла. – І про природу й погоду, і про улюблене кіно, і свіжий анекдот розповісти можуть. Але наразі більше розмов про наболіле: життєві труднощі та робочі негаразди, зростання цін і тарифів на комунальні послуги тощо.

– Справді, говорять люди про все, що в душі накопичилося, – підтримує Оксана, – бо таксист, як і бармен, виконує місію «служби довіри», тож можна на півставки працювати психологом. Ось нещодавно їхав чоловік, який усю дорогу вів емоційний монолог, а потім раптом опам'ятався і запитав, чому я з ним не розмовляю. Відповіла, що мене про це не дуже-то й прохали.

– Чи не цікавилися у вас, як стати таксистом?

– Були й такі запитання від молодих хлопців та дівчат, адже у багатьох нині скрутно з роботою, – співчутливо говорить Алла Анатоліївна. – Я в загальних рисах можу змалювати картину нашого «життя на колесах», але ця професія не всякому підходить (особливо темпераментним та емоційним людям), бо не кожен зможе витримати і фізичне навантаження, і психологічне, адже пасажирів за день буває багато – кожен зі своєю власною енергетикою – як позитивною, так і навпаки. Інколи з людиною поговоримо недовго й наче рідними стаємо – надалі лише мене викликають, а іноді сяде хтось мовчки в салон і, хоча й жодного слова не скаже, але потім маєш такий незрозумілий стан спустошення, що аж самопочуття погіршується…

– Робота у таксистів справді нелегка, – додає Оксана Анатоліївна. – Багато хто намагався у нас працювати, але не затримувався довше двох місяців, адже тут необхідно і дорогу контролювати, й пасажира.

– Певно, й негативні моменти трапляються?

– Буває по-різному: і запалюють цигарки, не питаючись, чи можна це робити в салоні – звичайно це неприємно ні мені, ні наступним пасажирам; і музику вимагають голосніше ввімкнути, але я в такому випадку з усмішкою відповідаю, що гучнішу – можна на дискотеці послухати. Було й таке, що не сплачували за проїзд. Але переважно все ж таки наші пасажири – люди приємні. Особливо діти звеселяють та окрилюють, – підсумовує Алла Давиденко.

– Негатив є, – замислено підтверджує колега, – бо трапляються не лише звеселені алкоголем люди, а й справжні наркозалежні та навіть зі зброєю в руках. А декотрі чоловіки після безконтрольного споживання спиртного взагалі пропонували «руку та серце», – посміхається співрозмовниця.

– Чи доводилося наздоганяти якийсь автобус або потяг?

– Ні, але прохання їхати швидше звучить часто, – відповідає Алла Анатоліївна, – тут уже шукаємо компроміс між побажаннями клієнта і правилами дорожнього руху.

– Я теж не перевищую швидкість, – запевняє Оксана Лісогор, – а ось різко змінювати маршрут, повертатися назад, аби забрати забуті речі, чи взагалі раптово їхати в інше місто країни доводилося.

– Що би ви побажали своїм колегам з нагоди професійного свята?

– Перш за все – міцного здоров'я, фізичних і моральних сил, вдалих поїздок. А також – ввічливих та привітних пасажирів, адже дуже приємно, коли люди з тобою вітаються й зичать щасливої дороги.

Тож і ми зичимо цим чарівним пані й усім таксистам щасливої дороги та привітних пасажирів!..

Ігор ГІЛЬОВ

Про літа і серце…

Осіння Муза Довженка

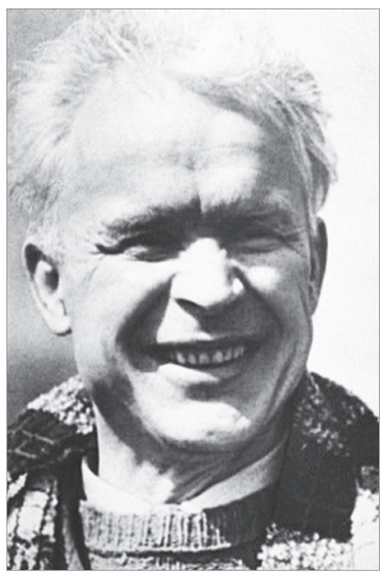

Його душа й на схилі літ шукала краси. Українська поетеса Валентина Ткаченко, на 26 років молодша («Я старший од Вас на цілу епоху»), красуня, чиє обличчя світилося, одухотворювалося, і Олександр Петрович познайомилися в Саратові під час війни.

Валентина Ткаченко народилася 6 березня 1920 р. в містечку Корюківка на Чернігівщині в родині робітника. Як усі, бігала до школи на Олексіївці, писала наївні поезії. Після школи-семирічки поїхала до Харкова і вступила до газетного училища (як вам назва?) імені М. Островського, потім до культполітосвітнього технікуму. У 16 років дівчина раділа першій публікації вірша, писала статті до газет. Вирішила стати поетом, вступила до Київського університету на філологічний факультет. Добра, привітна, товариська, вона одразу знайшла собі друзів, особливо серед поетів-початківців. Валентина писала дитячі поезії, пейзажну, любовну лірику. У 1940 р. вийшла її перша книжка поезій «Зелена сторона», якій високу оцінку дав Павло Тичина.

Але і в життя Валентини увірвалася німецько-радянська війна: як усі, рила окопи під Києвом, потім разом із біженцями тікала на схід. Зупинилася у Саратові, працювала інструктором ЦК ЛКСМ на українській радіостанції ім. Т. Г. Шевченка: редагувала передачі, виступала перед мікрофоном. У Саратові вона познайомилася з військовим кореспондентом газети «Красная звезда» Олександром Довженком і стала героїнею його епістолярного роману, що був поезією найвищого ґатунку. Наприклад: «Згадуйте часом про мене. Не зважайте на старомодну громохкість моїх листів. Хай ні вони, ніщо Вас не обтяжує. Адже пишу я на основі іншої сили речей, що мене створила». У 1943 р. вийшла з друку її книжечка «Просторами України». З цього часу чільне місце у творчості мисткині посіла пристрасна особиста поезія – «Дівоча лірика» (1946), «Весняні вітри» (1950).

Валентина мала чоловіка – художника Сергія Адамовича, сина Романа. Вони повернулися до Києва, мешкали навпроти Київської кіностудії.

У 1952 р. Довженко жив у Новій Каховці, збирав матеріал до фільму «Поема про море». Бачив, як ішли під воду козацькі села, плавні, Великий Луг, Запорозька Січ, – і мучився нападами стенокардії та гіпертонії. Тоді Олександр Петрович знову зустрів Валю. Її син Роман Адамович згадував, що до них часто заходив Довженко і вони втрьох гуляли в яблуневому саду кіностудії.

Родинне життя Валентини Ткаченко не склалося, в 1953 році вона розлучилася з чоловіком, сама виховувала сина Романа. Але жінку підтримували слова Олександра Петровича: «Як багато прекрасного принесли Ви мені. Скільки одкрили добра. Скільки краси розбудили, Валю. Як зворушливо піднесли Ви в моїх очах людину, матір. Скільки спогадів дорогоцінних про Україну, про наше Полісся, про мою красуню Десну, про юність давню мою, про дитинство і… про літа мої і серце».

«Ви більше принесли мені добра, ніж я Вам. І споминаючи Вашу зворушливу увагу до мене, я сповнений найглибшої пошани до Вас. Так уже воно й лишиться» (лист за жовтень, 1952 р.)?!

У Довженка навіть з'явилася думка про розлучення з Юлією. «І як же я міг отак жити без тебе стільки років? Як оскудівала моя душа без твого тепла, без святкової лірики твоєї?..» — пише він. Але Солнцева залізно тримала чоловіка, ретельно контролювала листування Довженка з Валентиною.

19 грудня 1970 р. в Києві 50-літня Валентина Данилівна Ткаченко померла після тяжкої тривалої хвороби.

Більше 30 книжок видала Валентина Ткаченко, немало з них – для дітей. Останню збірку «Обриси» після смерті поетеси оформив її син Роман.

Квітень приплив у човні,
перейшов усім шлях уповні,
голубий його човен
ранніми квітами повен.
Ледве пташок він зачує,
найкращі квітки за пісні подарує.

Класика і море троянд

Традиційно у ці весняні дні в Чернігові вже всімнадцяте відкрився міжнародний фестиваль класичної музики «Сіверські музичні вечори». Нині його темою буде музика Людвіга ван Бетховена, тому що вона об'єднує, згуртовує, допомагає пережити важкі для України та всіх нас часи.

Характерним для цього фестивалю є те, що 9-та симфонія прозвучить у виконанні оркестру «Філармонія», національної заслуженої хорової капели України «Думка», японських співаків – камерного хору «Цурумі», сопрано Кіміко Такая, мецо-сопрано Чікако Танака, тенора Юкіма Ібарагі – й баса Дениса Вишні. Квитки на відкриття фестивалю були продані заздалегідь. Філармонійна зала – переповнена. Під час концерту була надзвичайна тиша!

І ще одна приємна новина: диригував оркестром Міцунобу Такая, якого Микола Сукач ласкаво називає «своїм синочком». Він співпрацює з нашим оркестром з 2001 року. Під оплески, ні – під шалені оплески завершився перший концерт фестивалю. Хочеться відзначити, що чернігівці подарували солістам море троянд. Вершиною вечора було гасло «Слава Україні!», і зала знов і знов стоячи шаленіла від оплесків.

Віктор КОШМАЛ

«Попелюшка»: актори Delight грають із тінню та 3D-технологіями

Весна – час зародження, початок нового шляху, період свіжих сил і нових амбіцій. Натхненний весняним настроєм колектив театру тіней Delight поспішає з рідного Чернігова, щоби презентувати свою нову постановку, в основі якої – всім відомий із дитинства сюжет казки «Попелюшка», повідомляє ЧЕline.

Окрім старої доброї тіні, команда продемонструвала чудеса 3D-технологій, що стало абсолютно новим явищем у цьому жанрі та відкрило театралам нові можливості для втілення раніше задуманих ідей, і все це – заради глядачів.

Історія про милу, добру, хазяйновиту дівчину, яка перебуває під гнітом своєї злої мачухи й сестер, але так мріє про зустріч із принцом. Мабуть, у більшості спогади з дитинства пов'язані з цією долею. Музика, що зі сторінок книги, з екранів телевізорів, зі сцен театрів, у різних часових поясах та різними мовами планети нарешті добралася і до тіньового світу. Подібно до магії помаху чарівної палички, в казковій постановці театру гармонійно переплелися тіньова складова й анімаційні технології. Можливість взаємодії головної героїні як із тінню, так і з анімацією на сцені, перебуваючи в цей час як за ширмою, так і на сцені. Барвисті епізоди, підкріплені казковим музичним супроводом, добрі та злі персонажі… Все це й багато інших запаморочливих перевтілень і дій ви зможете побачити, переглянувши постановку. Це абсолютно нове видовище, якого глядач Delight'у ще не бачив. Команда театру спрямує свою магію на те, щоби викликати у глядача позитивні емоції, усмішки, внутрішнє тепло та мурашки по шкірі.

Поетичний стартап

Дотиком душі…

Напередодні Всесвітнього дня поезії та в день народження української поетеси Ліни Костенко в затишних стінах Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка відбувся Перший Всеукраїнський поетичний стартап «Дотиком душі».

Чернігівська земля багата талантами і творчими людьми, які пишуть вірші та бажають поділитися своєю поезією з іншими. Тому саме бібліотека, яка вже відкрила багатьох талановитих художників, фотохудожників, майстрів, тепер стала стартовим майданчиком і для поетів.

Організатори заходу – Департамент культури і туризму, національностей та релігій ОДА, обласна універсальна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, обласна організація Національної спілки письменників України, журнал «Літературний Чернігів», поетка Ліна Ланська.

Протягом заходу працювала професійна колегія у складі Л. Артюхової – начальника відділу Департаменту культури і туризму, національностей та релігій ОДА, І. Аліференко – директорки Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В.Г. Короленка, О. Мамчич – голови Чернігівського обласного осередку Всеукраїнської творчої спілки «Конгрес літераторів України», Г. Арсенич-Баран – голови Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України, М. Ткача – головного редактора журналу «Літературний Чернігів». Професіонали протягом заходу оцінювали виступи, знаходячи в кожному вірші свою неповторність.

Для участі у проекті було надіслано близько 60 анкет-заявок. Свої вірші читали поети не тільки з Чернігова та області, а й із різних куточків України: Києва, Житомира, Миколаєва, Харкова, Бучі, Коломиї, Вишгорода, Рівненщини.

На початку заходу відбулася процедура реєстрації, і саме там учасникам запропонували вишити на рушнику емблему поетичного стартапу «Дотиком душі».

Зі сцени бібліотеки лунали вірші людей різного віку, соціального статусу та професій. Присутні із задоволенням слухали поетичні твори різноманітної тематики. Звучала громадянська лірика, патріотична й романтична поезія. Не обійшлось і без іронічних рядків, гумористичні вірші викликали усмішки. Музичні паузи додавали колориту. Студенти музичного училища ім. Л. Ревуцького подарували чудові мелодії; учні Чернігівського ліцею побуту представили дефіле в етнічному стилі; лауреат міжнародних конкурсів Іван Євтушенко також виконав музичні твори; подарунком від Сергія Маркова, гостя з Києва, стали пісні під супровід гітари. Східний танець у виконанні Олександри Ковтун приємно здивував глядачів. А запашна брейк-кава об'єднала всіх.

Свято закінчилося підбиттям підсумків і нагородженням учасників. Усі отримали дипломи й сувеніри.

Живинкою стартапу «Дотиком душі» став поетичний марафон, у ході якого автори безперервно читали по одному своєму віршу, а пряма трансляція цих виступів одразу розміщувалася на одному з Інтернет-ресурсів. Згодом буде виданий альманах, до якого увійдуть вірші, що прозвучали на заході.

Поетичний стартап «Дотиком душі» – це незвична зустріч тих, хто любить поезію, збагачує її своїми творами, ділиться власними думками. Це шанс для будь-кого, хто володіє словом та хоче донести його до слухача. Саме тому у проекті не було жодних обмежень. Ми сподіваємося, що змогли доторкнутися до душі кожного, хто небайдужий у цьому сьогоденні, кого хвилює майбутнє нашого інтелектуального спадку, наших молодих авторів.

Організатори заходу висловлюють щиру подяку тим, хто підтримав проведення поетичного стартапу «Дотиком душі»: Чернігівському обласному центру науково-технічної творчості учнівської молоді; компанії «Nutricia», діяльність якої – здорове харчування та охорона здоров'я; фармацевтичній компанії «Сперко»; магазинам «Від Олівця», «Школярик», «Будинок книги»; Чернігівському професійному ліцею побуту; міському палацу культури «Текстильник», а також усім учасникам за небайдужість до поетичного слова.

Наталія УТИРО
Фото Віктора КОШМАЛА